

بخش اول
درسنامه و سؤال

دانش‌آموزان و همکاران گرامی، سلام...

در مقدمه این کتاب خواستم موضوعی رو باهاتون درمیون بذارم، اونم اینکه با توجه به سال ۱۴۰۳ که اولین تجربه امتحان نهایی سراسری و هماهنگ کشوری رو داشتیم (که خیلی هم سخت و پر از نکته بود) ما در مجموعه مهرماه تصمیم گرفتیم تا به کتاب کامل تألیف کنیم که متفاوت از کتاب‌های قبلیمون و کتاب‌های موجود در بازار باشه. چون آزمون سال قبل به ما نشون داد که قرار نیست برای امتحان پایانی فقط کتابو بخونیم و به‌صورت تشریحی حفظ کنیم و بیایم سر جلسه امتحان، ما حتماً باید مطالب کتابو درک کنیم و کاملاً با نکته‌های مهمش حفظ باشیم، تمرین کنیم بعد بیایم سر جلسه امتحان. بنابراین به کتاب مفصل تألیف کردیم که کلی بخش‌های جذاب و متفاوت داره و قول می‌دیم که اگه همه این قسمت‌ها رو بخونید و تمرین کنید، خوشگل‌ترین ۲۰ کارنامتونو با همین درس ثبت می‌کنید.

ساختار کتاب

حالا بیايد که بگم ما چقدر زحمت کشیدیم و توی محتوای کتاب قراره شما چی ببینید. این کتاب شامل قسمت‌های متنوع و کاربردی که به صورت مختصر توضیح می‌دیم:

کتاب پرسؤال

هر درس با یک **مشاوره کاربردی** شروع می‌شه که در اون مباحثی که بیشترین شانس طراحی سؤال رو دارن مشخص کردیم، همچنین در خصوص بارم اون درس در امتحانات و اینکه چه‌جوری باید اون درس رو بخونید، کلی مشاوره کاربردی داریم. کتاب **پرسؤال** جامعه‌شناسی از جهات مختلفی دارای اهمیت. اول اینکه تعداد سؤالاتش به قدری که خیال شما رو از بابت آمادگی برای یه نمره خیلی عالی راحت کنه. دوم اینکه درسنامه‌های این کتاب کامل و به شدت مفید هستن. کلی نکته و نمودار و طراحی‌های جذاب توی درسنامه این کتاب هست که باعث میشه مثل کتاب درسیتون با یک متن یکنواخت طرف نباشین. سوم اینکه تلاش ما بر این بوده که سؤالات این کتاب به لحاظ محتوا و ساختار کاملاً شبیه سؤالات امتحان‌های پایانی و نهایی باشن.

حالا آیا درسته همین‌طوری یه عالمه سؤال رو پشت سر هم بریزیم تو کتاب؟ قطعاً خیر! برای همین ما اومدیم هر درس رو براساس طرح درس معلم‌ها، به چند بخش تقسیم کردیم و به این شکل از هم جدا کردیم: **بخش اول** زیر هر بخش هم نوشتیم که این بخش مربوط به کدوم تیترهای درس هست که راحت‌تر مطالب رو پیدا کنی. حالا تو هر بخش چه اتفاقی افتاده؟ هر بخش از انواع مدل‌هایی که تا حالا در امتحانات پایانی سؤال طرح شده و حتی مواردی که احتمال می‌دیم امسال اضافه بشه، سؤال طرح کردیم. یعنی امکان نداره سؤالاتی تو امتحان پایانی طرح بشه و شما نمونه‌اش رو تو کتاب **پرسؤال** ندیده باشی. در انتهای هر بخش سؤالات بیست‌ساز **۲۰+** رو می‌بینی که مخصوص سؤالات سطح بالاتر هستن تا با پاسخ‌دهی به اونا بیشتر به نمره ۲۰ نزدیک بشی.

کتاب کاربردگ امتحانی

۱- **آزمون‌های درس به درس:** این آزمون‌ها رو به سبک و سیاق امتحان پایان سال طراحی کردیم؛ سعی کردیم تمام نکات مهم امتحان‌خیز هر درس، تو قالب این آزمون‌ها طرح بشه. بنابراین پس از خوندن هر درس، یک امتحان نهایی در حد همون درس در انتظارتونه.
۲- **آزمون‌های جامع:** پس از آزمون‌های درس به درس، شش آزمون جامع آوردیم. از این شش آزمون، دو آزمون تألیفی نیم‌سال اول، سه آزمون شبیه‌ساز نهایی و یک آزمون نهایی خردادماه است. حتماً پس از مطالعه کل کتاب سراغ این آزمون‌ها برید.

کتابچه خلاصه کپسولی

خفن‌ترین بخش کتاب دقیقاً همین جاست، یه خلاصه اتمی که از کل قسمت‌های مهم درس‌های کتاب اومده و بسیار کاربردی و شب امتحانیه. مطمئنم که با خوندنش حسابی کیف می‌کنید و ما رو یاد می‌کنید. (البته به نیکی 😊)

قدردانی

و در پایان وظیفه خود می‌دونیم از افرادی که در آماده شدن این کتاب همراه ما بودن، نهایت تشکر و قدردانی رو داشته باشیم. خداوند بزرگ رو شاکریم که توفیق این خدمت ناچیز فرهنگی رو به ما عطا فرمود تا تو موفقیت فرزندان این مرز گام برداریم و تو شادی موفقیت‌هاشون سهیم باشیم.

جناب آقای احمد اختیاری مدیرعامل انتشارات مهرماه که همیشه با راهنمایی‌هاشون باعث دلگرمی ما بودند.
مشاور کاردان موسسه هومان، جناب آقای محمدجواد حیدر و جناب آقای امیر محمدبیگی مدیر تألیف خستگی‌ناپذیر و خیلی کاربلد پروژه که از ایده‌هاشون تو پربار شدن این اثر استفاده شده است. ایشان در کارشون بسیار جدی هستن و همراه بودنشون رو ارج می‌نهیم.
تشکر ویژه‌ای داریم از سرکار خانم مهشید بشیری بابت تقبل تمام زحمات و پیگیری کارها؛ همراهی ایشان موهبت بزرگی است.
در پایان از همه دانش‌آموزان عزیز و همکاران فرهیخته تقاضا داریم با ارسال نظرات و پیشنهادات سازنده از طریق روابط عمومی انتشارات مهرماه به سامانه ۹۶۸۸۴ ما رو در هرچه بهتر شدن این کتاب یاری کنن.

به نام خدای مهربان

• برای دریافت آخرین
امتحان نهایی
این کد رو اسکن کن.

خلاصه درس

درس اول

- کنش: فعالیتی که انسان انجام می‌دهد.
- کنشگر: فرد انجام‌دهنده کنش

ویژگی‌های کنش

- آگاهانه:** وابسته به آگاهی آدمی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود. **مثال:** اگر به زبانی آگاهی نداشته باشیم نمی‌توانیم سخن بگوییم.
- ارادی:** نااراده و خواست انسان نباشد، کنشی صورت نمی‌گیرد. / ضربان قلب، گردش خون و بسته شدن چشم هنگام مواجهه با خطر کنش نیستند بلکه فعالیت زیستی هستند؛ زیرا بدون اراده انسان‌ها انجام می‌شوند. / قرار گرفتن بر سر دوراهی مصداق استفاده از اراده انسان‌ها در انجام کنش است.
- هدف‌دار:** کنش با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود اگرچه ممکن است فرد به هدف خود نرسد.
- معنادار:** کنشی که هر سه ویژگی بالا را داشت، معنادار است. / یعنی کنش انسان‌ها برخلاف سایر موجودات با توجه به معنای آن انجام می‌شود. / کنش‌ها ممکن است معانی مختلفی داشته باشند. **مثال:** بالا بردن دست در مکان‌های مختلف که معانی متفاوتی دارد.

پیامدهای کنش

- ارادی:** وابسته به اراده آدمی هستند. / اراده خود کنشگر یا فرد دیگر / این نوع پیامدها خودشان کنش هستند چون احتمالی هستند (یا انجام می‌شوند یا انجام نمی‌شوند). **مثال:** دریافت پاسخ سلام از طرف دیگری
- غیرارادی:** کنش نیستند. / پیامد طبیعی کنش هستند. / قطعی هستند (حتماً انجام می‌شوند).
- مثال:** عوض شدن هوا بعد از باز کردن پنجره کلاس
- نکته:** آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی یا غیرارادی آن انجام می‌دهند.

درس دوم

انواع کنش

- درونی:** تفکر، تخیل و... (غیرقابل مشاهده)
- بیرونی:** راه رفتن، نشستن و... (قابل مشاهده)
- فردی:** بدون توجه به دیگران صورت می‌گیرد.
- اجتماعی:** با توجه به دیگران صورت می‌گیرد.
- در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.
- کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران اتفاق نمی‌افتد؛ **مثال:** پشت چراغ قرمز ایستادن به دور از چشم دیگران
- کنش فردی تنها در تنهایی فرد صورت نمی‌گیرد؛ **مثال:** فردی که در کلاس حضور دارد ولی به جای دیگری فکر می‌کند: «هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگرست»
- کنش اجتماعی + پیامدهای آن = پدیده اجتماعی **مثال:** پوشش، خانواده، زبان، بانک، مسجد و...
- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند. / پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.
- کنش اجتماعی: خردترین (کوچک‌ترین) پدیده اجتماعی است که سایر پدیده‌های اجتماعی آثار و پیامدهای آن هستند. / پدیده‌های اجتماعی به مرور زمان از انسان‌ها منتقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را به وجود می‌آورند.
- هنجار اجتماعی: شیوه انجام کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه است. **مثال:** آرام مطالعه کردن در کتابخانه
- ارزش اجتماعی: پدیده‌های مطلوب و خواستنی همگان / افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند. **مثال:** رعایت حقوق دیگران

- نکته ۱:** هنجارها برای تحقق ارزش‌ها شکل می‌گیرند.
- اگر کنش اجتماعی نباشد هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و طبیعتاً هیچ ارزشی محقق نمی‌شود.
- ارزش‌ها از جنس هدف هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها.
- تحقق هنجارها و ارزش‌ها، جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازد.

معایب خانواده‌های تک‌فرزند

- در این خانواده‌ها نوع ارتباط فرزند محدود به ارتباط با پدر و مادر است و ارتباط با هم‌سن و سالان خود را نمی‌آموزند.
- خانواده‌های تک‌فرزند اغلب هم از فرزندان خود انتظار بالایی دارند و هم حمایت و پشتیبانی زیادی از او به عمل می‌آورند.
- کودکان این خانواده‌ها متوقع، سخت‌گیر یا زودرنج و آسیب‌پذیر به وجود می‌آیند.

محاسن خانواده‌های چند فرزند

- از تمرکز افراطی والدین بر فرزندان کاسته می‌شود.
- والدین با درک تفاوت‌های کودکان خود، انتظاراتشان را تنظیم می‌کنند.
- فرزندان در تعامل با یکدیگر، ارتباط گرفتن با دیگران، تقسیم کار، تعاون و همکاری در انجام کارها را یاد می‌گیرند.

تبعات پدیده مس شدن جمعیت

- افزایش هزینه‌ها مخصوصاً هزینه بهداشت و درمان
- نبود اندازه کافی نیروی جوان در کشور برای ارائه خدمات و رفع نیازهای سالمندان
- فرزندان خانواده‌های تک‌فرزند، ناچارند علاوه بر مسائل شخصی، به تنهایی تعهدات فرزند، حمایت عاطفی و رسیدگی به مسائل والدین را انجام دهند.

درس سوم

- جهان‌وازی است برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ
- جهان اجتماعی: مجموعه پدیده‌های اجتماعی

جهان اجتماعی و موجود زنده

شباهت‌ها	تفاوت‌ها
دارای اجزا و اعضای مختلفی‌اند. / اعضا با هم در ارتباط‌اند. / اعضا دارای نظم هستند.	
موجود زنده و نظم اعضای آن تکوینی است در صورتی که عضویت در جهان اجتماعی و نظم آن با اراده و آگاهی است (اعتباری). / ویژگی موجودات زنده از طریق زاد و ولد و همچنین وراثت تداوم می‌یابد ولی جهان اجتماعی از طریق انتقال فرهنگ از نسلی به نسل بعد تداوم می‌یابد.	

- نکته:** اعضای جهان اجتماعی از عضویت یکدیگر اطلاع دارند و وظایف و انتظارات هم‌را می‌شناسند و آن‌ها را می‌پذیرند.

- فرهنگ: مجموعه شناخت‌های مشترک است که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد.
- هرگاه فرهنگی حفظ نشود و یا نتواند از نسلی به نسل بعد منتقل شود جهان اجتماعی فرو می‌ریزد یا دگرگون می‌شود.
- آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند فرهنگ عمومی و بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است خرده فرهنگ نامیده می‌شود.
- جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد. / فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل نمی‌شود.
- ضد فرهنگ: خرده فرهنگ‌های ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی
- گستره جهان اجتماعی: تمام پدیده‌های اجتماعی، روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند و از هم تأثیر می‌پذیرند.

۱۱۷. در کنش اجتماعی، آگاهی کنشگر ناظر به چه چیز نیست؟

- ☐ (۱) دیگران ☐ (۲) خود ☐ (۳) ویژگی دیگران ☐ (۴) اعمال دیگران

۱۱۸. کدام یک کنشی درونی نیست؟

- ☐ (۱) فکر کردن به تعطیلات ☐ (۲) حل ذهنی معادله ☐ (۳) زمزمه موسیقی ☐ (۴) مرور خاطرات کودکی

د وصل کنید.

۱۱۹. هبات‌های زیر را به مفاهیم موردنظر وصل کنید. (یک مورد اضافی است).

- (الف) رعایت قوانین رانندگی ☐ (۱) کنش درونی
(ب) تخیل و تصور ☐ (۲) کنش اجتماعی
☐ (۳) پدیده اجتماعی

ه به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱۲۰. چگونه یک کنش فردی به کنشی اجتماعی تبدیل می‌شود؟

۱۲۱. چهار نوع کنش را نام ببرید.

۱۲۲. کنش اجتماعی را تعریف کنید.

۱۲۳. از کنش درونی یک مثال بیاورید.

و به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۲۴. کنش اجتماعی را با ذکر مثال تعریف کنید.

۱۲۵. آگاهی و اراده کنشگر چه شرحی در حیطه کنش اجتماعی دارند؟

۱۲۶. آیا حضور فیزیکی دیگران در کنش اجتماعی شرط است؟ توضیح دهید.

۱۲۷. آیا کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها صورت می‌گیرند، کنش اجتماعی‌اند؟ با مثال توضیح دهید. (خرداد ۱۴۰۰ - هویت اجتماعی)

۲۰ سؤالات ۲۰ ساز

۱۲۸. برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی، لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران فکر کنیم.

۱۲۹. در کنش اجتماعی، _____ و _____ کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.

۱۳۰. برای شناخت _____ لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران اندیشید.

۱۳۱. کنش‌ها و افعال ما تنها در ارتباط با دیگران انجام _____.

۱۳۲. با پوشیدن لباس چه چیزی را در نظر می‌گیریم؟

۱۳۳. رهايت سکوت در کتابخانه چه نوع کنشی محسوب می‌شود؟

۱۳۴. در کنش اجتماعی نظارت آگاهی و اراده کنشگر به چیست؟

۱۳۵. برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی چه باید کرد؟

۱۳۶. اگر دیگران در کنش منظور باشند، چه می‌شود؟ شرح دهید.

۱۳۷. انواع کنش را با مثال توضیح دهید.

بخش دوم

پدیده‌های اجتماعی و شکل‌گیری آن‌ها

الف درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

۱۳۸. بسیاری از آداب‌هایی که ما مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ما هستند.

۱۳۹. آداب مورد مراعات ما به صورت محدودیت‌ها و فرصت‌ها پیش روی ما قرار می‌گیرند.

۱۴۰. در صورت نبود آداب و قوانین نیز می‌توان با شرایطی خاص به زندگی با یکدیگر ادامه داد.

۱۴۱. بانک، مسجد، پلیس، گروه دوستان، خانواده و... همگی نمونه‌هایی از پدیده‌های اجتماعی هستند.

۲۲۸. آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد، خصوصی و فردی نیست، بلکه عمومی و مشترک است.
۲۲۹. مجموعه آگاهی‌های مشترک، فرهنگ نام دارد.
۲۳۰. بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به یک قشر، قوم یا گروه است.
۲۳۱. جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد.
۲۳۲. از راه آموزش و تربیت
۲۳۳. بعضی اوقات انسان‌ها برای اینکه پدیده‌های ناشناخته را بشناسند، آن‌ها را با پدیده‌هایی مقایسه می‌کنند. در مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر، شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان آشکار می‌شوند.
۲۳۴. عضویت در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است، یعنی بر اساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید، ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.
۲۳۵. اعضای جهان اجتماعی تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند و نقشی را به عهده می‌گیرند و متناسب با نقش خود از حقوق و تکالیفی برخوردار می‌شوند که خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند.
۲۳۶. فرهنگ عمومی آن بخش از فرهنگ است که همه اعضای جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند.
۲۳۷. بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به یک قوم، قشر یا گروه خاص است، خرده‌فرهنگ نام دارد.
- خرده‌فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی، خرده‌فرهنگ موافق نام دارند و خرده‌فرهنگ‌هایی که ناسازگار با فرهنگ عمومی و عقاید پذیرفته‌شده در آن باشند، ضدفرهنگ نامیده می‌شوند.
۲۳۸. درست
۲۳۹. درست
۲۴۰. نادرست: در یک بازی گروهی، همگی آگاهی‌های مشترکی دارند.
۲۴۱. نادرست: جهان اجتماعی و نظم آن اعتباری است.
۲۴۲. درست
۲۴۳. نادرست: خرده‌فرهنگ برای یک قشر، صنف یا گروه و قوم است.
۲۴۴. نادرست: هنگامی که عضویت را بپذیرند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
۲۴۵. درست
۲۴۶. آگاهی
۲۴۷. تکوینی
۲۴۸. قرارداد
۲۴۹. عضویت
۲۵۰. اعتباری
۲۵۱. گزینه «۲»: جهان واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.
۲۵۲. الف ۳ ب ۱
۲۵۳. جهان اجتماعی عبارت است از مجموعه پدیده‌های اجتماعی.
۲۵۴. عضویت و نظم اعضا در بدن موجودات زنده به‌صورت تکوینی است.
۲۵۵. با آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.
۲۵۶. جهان اجتماعی بیشتر شبیه به یک بازی گروهی است.
۲۵۷. عضویت در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است، یعنی بر اساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا قابل تغییر نیست.
۲۵۸. هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

۱۹۷. ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.

نکته نهایی: این سؤال یکی از مهم‌ترین سؤالات این کتاب است.

۱۹۸. پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها پدید می‌آورند. این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

۱۹۹. انسان پدیده‌های اجتماعی را برای رفع نیازها و تأمین سعادت خود پدید می‌آورد، ولی چه‌بسا در مواردی انسان آن‌ها را اصل قرار دهد و رفع نیاز و تأمین سعادت در حاشیه قرار بگیرد.

نکته نهایی: این سؤال از «خوانیم و بدانیم» طرح شده است.

پاسخ سؤالات درس ۳

۲۰۰. درست
۲۰۱. نادرست: جهان اجتماعی مانند یک موجود زنده است که اعضای دارد و این اعضا در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردارند.
۲۰۲. نادرست: عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است.
۲۰۳. درست
۲۰۴. درست
۲۰۵. درست
۲۰۶. درست
۲۰۷. نادرست: اغلب آن‌ها سازگار هستند، نه تمامی‌شان.
۲۰۸. درست
۲۰۹. درست
۲۱۰. نادرست: هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا آن را به نسل بعدی منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌پاشد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.
۲۱۱. درست
۲۱۲. جهان اجتماعی
۲۱۳. موجود زنده - نظم
۲۱۴. حقوق - تکالیف
۲۱۵. فرهنگ
۲۱۶. فرهنگ عمومی
۲۱۷. وراثت
۲۱۸. گزینه «۱»: جهان اجتماعی عبارت است از مجموعه پدیده‌های اجتماعی.
۲۱۹. گزینه «۴»: در جهان اجتماعی عضویت تکوینی نیست، بلکه اعتباری است.
۲۲۰. گزینه «۲»: ضدفرهنگ خرده‌فرهنگی است که مخالف با عقاید پذیرفته‌شده در فرهنگ عمومی است.
۲۲۱. گزینه «۳»: اگر نسلی فرهنگ خود را از دست دهد یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.
۲۲۲. الف ۳ ب ۲ ج ۱
۲۲۳. الف ۲ ب ۱
۲۲۴. این واژه اشاره به مجموعه‌های بزرگ دارد.
۲۲۵. نظم
۲۲۶. تنها هنگامی که عضویت در جهان اجتماعی را پذیرفتند.
۲۲۷. به این معناست که با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.

امتحان ۳: درس سوم		سؤالات شبیه‌ساز نهایی		مهرماه
رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	
سؤالات درس: جامعه‌شناسی (۱)	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحه: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۱	صحيح يا غلط بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید. (الف) همیشه انسان‌ها برای اینکه پدیده‌های ناشناخته را بشناسند، آن‌ها را با پدیده‌های آشنا مقایسه می‌کنند. ☐ درست ☐ نادرست (ب) فرهنگ شیوه زندگی گروهی از انسان‌هاست که سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می‌کنند. ☐ درست ☐ نادرست (پ) قوانین الهی و سنت‌ها با همه انسان‌های روی زمین به یک‌گونه عمل می‌کنند. ☐ درست ☐ نادرست (ت) در مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر، تفاوت‌ها خود را بیش از هر چیز دیگری آشکار می‌کنند. ☐ درست ☐ نادرست	۱
۲	پاسخ درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید. (الف) عضویت اعضای موجودات زنده و نظم آن‌ها، (تکوینی - اعتباری) است. (ب) صلح، حاصل (پدیده‌های اجتماعی - کنش‌های اجتماعی) انسان‌ها است. (پ) پدیده‌های اجتماعی مانند امنیت (درون - بیرون) جهان اجتماعی و خورشید و ستارگان (درون - بیرون) جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.	۲
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید. (الف) در کدام گزینه تمام موارد ذکرشده، تنها در یک جهان قرار می‌گیرند؟ ☐ (۱) آب - عدالت - مدرسه - حزب ☐ (۲) جامدات - آیندگان - رودخانه - کارخانه ☐ (۳) سیاست - هواپیما - مسجد - اتوبوس ☐ (۴) بیابان - فلزات - خیابان - فرشتگان (ب) کدام نمودار رابطه صحیح انواع جهان‌های اجتماعی، طبیعی و ماوراء طبیعی را به درستی نشان می‌دهد؟ (۲) ☐ (۱) ☐ (۳) ☐ (۴) ☐ (پ) کدام گزینه با شعر زیر ارتباط بیشتری دارد؟ «بنی آدم اعضای یک پیکرنسند / که در آفرینش ز یک گوهرنسند» ☐ (۱) واژه جهان برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود. ☐ (۲) برخی اوقات برای شناخت پدیده‌های ناشناخته، آن‌ها را با پدیده‌های شناخته شده مقایسه می‌کنیم. ☐ (۳) برای اینکه جهان اجتماعی را بهتر بشناسیم، می‌توانیم آن را با پدیده‌های مختلف مقایسه کنیم. ☐ (۴) برخی از اندیشمندان، جهان اجتماعی را با بدن موجودات زنده مقایسه کرده‌اند. (ت) کدام یک از شباهت‌های میان موجودات (ارگانیسم) و جهان اجتماعی نیست؟ (الف) از طول عمر برخوردارند. (ب) اعضای مختلفی دارند. (پ) از نظم یکسانی پیروی می‌کنند. (ت) اعضایشان در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند. (ث) هدف واحدی دارند. (۱) الف - ب ☐ (۲) ت - ث ☐ (۳) پ - ث ☐ (۴) ث - پ ☐	۳

«ادامه سؤالات در صفحه دوم»

پاسخ امتحان شماره ۳

۱

مشاوره: قبل از اینکه بریم سراغ پاسخ‌نامه آزمون، یادتونه که در درس قبلی گفتیم حواستون به جاهای مهم کتاب باشه (زیر تصاویر، پاورقی، بخوانیم و بدانیم و...)، حالا می‌خواهیم بگیریم حواستون بیش از پیش به قیدهای جملات باشه، مثل برخی / اغلب / همه / بعضی / شاید / حتماً و...
الف) نادرست (۰/۲۵)؛ بعضی اوقات انسان‌ها برای اینکه پدیده‌های ناشناخته را بشناسند، آن‌ها را با پدیده‌های آشنا مقایسه می‌کنند. / ب) درست (۰/۲۵)
پ) نادرست (۰/۲۵)؛ قوانین الهی و سنت‌ها با همه انسان‌های روی زمین به یک‌گونه عمل نمی‌کنند. / ت) نادرست (۰/۲۵)؛ در مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر، شباهت‌ها و تفاوت‌های خود را آشکار می‌کنند.

۲ الف) تکوینی (۰/۵۵) / ب) کنش‌های اجتماعی (۰/۵۵) / پ) درون (۰/۵۵) - بیرون (۰/۵۵)

۳ الف) گزینه ۳ (۰/۵۵)

دقت کنید: برای درک بهترین سؤال حتماً دقت کنید که انواع جهان‌ها چه ویژگی‌هایی داشتند و... در گزینه سوم همه پدیده‌ها اجتماعی هستند و در جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

ب) گزینه ۴ (۰/۵۵)

نکته: رابطه جهان اجتماعی با جهان طبیعی و ماوراء طبیعی، رابطه دوسویه است، یعنی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری.

پ) گزینه ۴ (۰/۵۵)

مشاوره: شاید از لحاظ مفهومی گزینه‌های «۲» و «۳» با شعر ارتباط داشته باشند ولی گاهی در تست‌ها باید بهترین گزینه رو انتخاب کنیم.

ت) گزینه ۳ (۰/۵۵)

۴ پدیده‌های اعتباری؛ ایجاد سیلو برای نگهداری گندم - سد یا سیل بند - مقاومت‌سازی خانه در برابر خطرات احتمالی - بادگیر (مهرورد) (۰/۵۵)
پدیده‌های تکوینی؛ طوفان - خشکسالی (مهرورد) (۰/۵۵)

نکته: تعریف پدیده‌های تکوینی؛ پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

۵

قانونی نکنیم: از اونجایی که درس جامعه‌شناسی مفاهیم نزدیک به هم زیاد داره، توصیه می‌کنم تاجایی که می‌تونید مفهومی یاد بگیرید و اصلاً حفظ نکنید.

الف) جهان اجتماعی (۰/۵۵) / ب) کنش‌های اجتماعی (۰/۵۵) / پ) فرهنگ عمومی (۰/۵۵) / ت) پدیده‌های طبیعی (۰/۵۵)

۶ الف) بیرون جهان اجتماعی (۰/۵۵) / ب) بیرون جهان اجتماعی (۰/۵۵) / پ) درون جهان اجتماعی (۰/۵۵) / ت) درون جهان اجتماعی (۰/۵۵)

۷ الف) به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند. (به واسطه تأثیرات تعیین‌کننده بر کنش‌های انسانی) (۰/۷۵) / ب) هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد. (۰/۷۵) /

پ) چون ارزش‌ها و آرمان‌های اجتماعی انسان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگونی سازد. (۰/۷۵) / ت) آگاهی فردی و خصوصی نیست، بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. (۰/۷۵)

۸ آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند، «فرهنگ عمومی» (۰/۵۵) و بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه هستند، «خرده فرهنگ» نامیده می‌شوند. (۰/۵۵)

۹ خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. به خرده فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی، «خرده فرهنگ موافق» می‌گویند. (۰/۵۵)

در مواردی ممکن است عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های پذیرفته شده در یک خرده فرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشند. در این صورت این خرده فرهنگ را «ضد فرهنگ» می‌نامند. (۰/۵۵)

۱۰ پدیده‌هایی که درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند، مثل خانواده، احترام به قانون و... (۰/۵۵)

اما برخی پدیده‌ها بیرون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند که به آن‌ها پدیده‌های طبیعی هم می‌گویند، مثل ستارگان، زلزله و... (۰/۵۵)

۱۱ شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آن‌ها را دگرگون می‌سازد، پس موجودات ماوراء طبیعی به واسطه ارتباط با زندگی اجتماعی انسان در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند. (۱)

۱۲ سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم یکسان عمل نمی‌کنند (۰/۵۵) و درهای آسمان را بر عدالت‌پیشگان می‌گشایند و ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گذارند. (۰/۵۵)

پاسخ امتحان شماره ۴

۱ الف) درست (۰/۲۵) / ب) نادرست (۰/۲۵)؛ استفاده نادرست از مقایسه، ممکن است و آسیب‌های جبران‌ناپذیری دارد، یکی از استفاده‌های نادرست، توجه کردن صرفاً به تشابهات است. / پ) نادرست (۰/۲۵)؛ نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیاز از سوی افراد جامعه اعمال می‌شود.

مشاوره: همون طور که می‌دونید کتاب جامعه‌شناسی دهم با کتاب سال دوازدهم پیوستگی داره، پس خیلی از مفاهیمی رو که الان می‌خونید سعی کنید عمیق یاد بگیرید تا در سال دوازدهم مفاهیم مشابه رو با هم قاطی نکنید.

ت) درست (۰/۲۵)

۲ الف) درونی (۰/۲۵) / ب) نهادهای اجتماعی (۰/۲۵) / پ) کلان (۰/۲۵) / ت) سطحی (۰/۲۵)

۳ الف) گزینه ۱ (۰/۵۵) / ب) گزینه ۳ (۰/۵۵) / پ) گزینه ۲ (۰/۵۵) / ت) گزینه ۲ (۰/۵۵)

حواستون باشه: همیشه طراح به قدم از ما جلوتره و اگه به ترتیب گزاره‌ها و گزینه‌ها دقت نکنیم، انتخاب ما همیشه نادرست‌ترین گزینه.

۴ الف) خرد - عینی (۰/۵۵) / ب) قلب و مغز (۰/۵۵) / پ) لایه‌های عمیق (۰/۵۵) / ت) عقیده نهاد تعلیم و تربیت (۰/۵۵) / ث) لایه‌های سطحی (۰/۵۵) / ج) نهاد اجتماعی (۰/۵۵)

باسمه تعالی

امتحان ۳: درس سوم		سؤالات شبیه‌ساز نهایی		مهروماه
رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	
سؤالات درس: جامعه‌شناسی (۱)	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحات: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۴	جدول زیر را کامل کنید و بنویسید هر کدام از پدیده‌های زیر مربوط به کدام ستون است. «بادگیر - سد یا سیل بند - طوفان - خشکسالی - ایجاد سیلو برای نگهداری گندم - مقاوم‌سازی خانه در برابر خطرات احتمالی»	پدیده‌های طبیعی (اعتباری)	پدیده‌های تکوینی
۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) هرگاه فرهنگ نتواند خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل‌های بعدی منتقل کند، فرو می‌ریزد یا دگرگون می‌شود. ب) خانواده، امنیت و صلح حاصل انسان‌ها هستند. پ) به آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند، می‌گویند. ت) ورود به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود، ولی جهان اجتماعی می‌تواند از این هم گسترده‌تر شود.		
۶	مشخص کنید هر یک از عبارات زیر مربوط به درون جهان اجتماعی می‌شود یا بیرون جهان اجتماعی. الف) رودخانه (ب) فلزات (پ) صلح (ت) خانواده		
۷	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) چرا موجودات طبیعی و ماوراء طبیعی می‌توانند در گستره جهان اجتماعی قرار گیرند؟ ب) جهان اجتماعی چگونه دگرگون می‌شود و یا فرو می‌ریزد؟ پ) چرا شناخت خداوند و فرشتگان جزء جهان اجتماعی محسوب می‌شود؟ ت) ویژگی آگاهی و شناخت جهان اجتماعی چیست؟		
۸	به سؤالات ۸ تا ۱۲ به صورت کامل پاسخ دهید. فرهنگ عمومی و خرده‌فرهنگ را تعریف کنید.		
۹	خرده‌فرهنگ موافق و خرده‌فرهنگ ناسازگار (ضدفرهنگ) را با یکدیگر مقایسه کنید.		
۱۰	پدیده‌های جهان اجتماعی به دو دسته تقسیم می‌شوند. آن‌ها را نام برده و برای هر کدام مثالی ذکر کنید.		
۱۱	ارتباط زندگی اجتماعی انسان با جهان ماوراء طبیعی را تشریح نمایید.		
۱۲	نحوه برخورد سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های جهان اجتماعی چگونه است؟		
۲۰	جمع نمرات	موفق باشید	

۱۳۳. کنش اجتماعی و بیرونی

۱۳۴. در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.

۱۳۵. برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی باید کمی بیشتر به واژه دیگران اندیشید. (این سؤال از قسمت «نمونه بیاورید» طرح شده است.)

۱۳۶. ما با در نظر گرفتن دیگران در کنش خود، کنش فردی را تبدیل به کنشی اجتماعی می‌کنیم.

۱۳۷. کنش‌ها انواعی دارند. برخی مانند تخیل و تفکر درونی‌اند. برخی مانند نشستن و راه رفتن بیرونی. برخی فردی هستند، مانند کتاب خواندن و برخی اجتماعی‌اند، مثل لباس پوشیدن.

۱۳۸. درست

۱۳۹. درست

۱۴۰. نادرست: اگر آدابی که رعایت می‌کنیم نباشند، نمی‌توانیم با هم زندگی کنیم.

۱۴۱. درست

۱۴۲. درست

۱۴۳. نادرست: کنش اجتماعی خردترین پدیده اجتماعی می‌باشد.

۱۴۴. نادرست: هنجار اجتماعی شیوه انجام کنش است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

۱۴۵. نادرست

نکته‌هایی: اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی تحقق نمی‌یابد.

۱۴۶. درست

۱۴۷. نادرست: ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

۱۴۸. نادرست: ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.

۱۴۹. درست

۱۵۰. درست

۱۵۱. نادرست: پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند.

۱۵۲. پدیده اجتماعی

۱۵۳. خرد

۱۵۴. هنجار

۱۵۵. هنجار اجتماعی

۱۵۶. مطلوب - خواستنی - گرایش - تمایل

۱۵۷. کنش اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی

۱۵۸. هدف - مقصود - ارزش‌ها

۱۵۹. فرصت‌ها - محدودیت

۱۶۰. گزینه «۳»: مطلوب و خواستنی مربوط به تعریف ارزش اجتماعی است، نه هنجار اجتماعی.

۱۶۱. گزینه «۲»: شرط تحقق ارزش و هنجار، کنش اجتماعی است که خردترین پدیده اجتماعی می‌باشد.

۱۶۲. گزینه «۴»: کنش فردی ارتباطی با هنجار یا ارزش اجتماعی ندارد.

نکته‌هایی: ارزش‌ها از جنس هدف و مقصودند و هنجارها وسیله رسیدن به ارزش و این دو جامعه‌پذیری را ضروری می‌سازند.

۱۶۳. گزینه «۱»: پدیده‌های اجتماعی مخلوق انسان‌اند و طبیعی و غیرارادی نیستند.

۱۶۴. الف ۳ ب ۱ ج ۲ د ۴

۱۶۵. کنش اجتماعی و پیامدهای آن

۱۶۶. کنش اجتماعی خردترین پدیده اجتماعی و سایر پدیده‌ها آثار و پیامدهای آن هستند.

۱۶۷. شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

۱۶۸. اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد.

۱۶۹. ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش اجتماعی تحقق می‌یابند.

۱۷۰. ارزش‌ها و هنجارها با عمل کردن افراد به آن‌ها تداوم می‌یابند.

۱۷۱. چون افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنا دار است.

۱۷۲. از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه

۱۷۳. پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش افراد هستند، ولی پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.

۱۷۴. هنجار اجتماعی شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است: مثلاً در هر جامعه‌ای احوال‌پرسی شیوه‌های معینی دارد.

۱۷۵. ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد پذیرش و توجه هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن گرایش و علاقه دارند، مثل امنیت، آزادی و عدالت.

۱۷۶. اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی محقق نمی‌شوند.

۱۷۷. درست

نکته‌هایی: شرط تحقق ارزش، پیدایش هنجار است.

۱۷۸. نادرست: معنا داری نتیجه آگاهی، ارادی بودن و هدف داری کنش است.

۱۷۹. نادرست: با تبدیل یک کنش فردی به کنش اجتماعی، پای ارزش‌ها و هنجارها به میان می‌آید.

۱۸۰. درست

۱۸۱. آدابی

۱۸۲. عمل کردن

۱۸۳. خلق

۱۸۴. ارزش‌ها - هنجارهای اجتماعی - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی - تعلیم - تربیت - تشویق - تنبیه

نکته‌هایی: این سؤال یکی از مهم‌ترین جملات کتاب دهم است.

۱۸۵. گزینه «۳»: چون افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنا دارند.

۱۸۶. محصول پدیده‌های اطراف ماست.

۱۸۷. ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند.

۱۸۸. به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها

۱۸۹. بله، زیرا کنش او ناظر بر دیگران (معلم) است.

۱۹۰. پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند.

۱۹۱. پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با هم به وجود می‌آورند.

۱۹۲. کنش اجتماعی و پیامدهای آن پدیده اجتماعی است. کنش اجتماعی خردترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌ها آثار و پیامدهای آن هستند.

۱۹۳. انسان پدیده‌های اجتماعی را خلق می‌کند و نتیجه کنش انسان هستند، اما پدیده‌های طبیعی را انسان خلق نکرده است.

۱۹۴. نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و اجتماعی از این جمله‌اند.

۱۹۵. افراد با عمل کردن به ارزش‌ها و هنجارها موجب دوام و استمرار آن‌ها می‌شوند. تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان به همین طریق شکل می‌گیرند.

۱۹۶. مثلاً فردی به تنهایی و با صدای دلخواه در مکانی مشغول مطالعه است. حال اگر فرد دیگری وارد شود، مطالعه او تبدیل به کنش اجتماعی می‌شود و پای ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را به میان می‌آورد. او برای رعایت حقوق دیگری (تحقق یک ارزش) باید در حضور دیگران آرام مطالعه کند. (پیدایش یک هنجار)

• از محاسن خانواده‌های **چندفرزندی** نیز می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. از تمرکز افراطی والدین بر فرزندان کاسته می‌شود.
 ۲. والدین با درک تفاوت‌های کودکان خود، انتظاراتشان را تنظیم می‌کنند.
 ۳. فرزندان در تعامل با یکدیگر، ارتباط گرفتن با دیگران، تقسیم کار، تعاون و همکاری در انجام کارها را یاد می‌گیرند.
- می‌دانید که گروه‌های کوچک و بزرگ مانند جامعه، کشور و... با وجود افراد، اعضا و مشارکت‌های اجتماعی آن‌ها شکل می‌گیرند و دوام می‌آورند. زمانی که در کشوری جمعیت افراد کاهش پیدا کند، دوام جامعه و کشور با تهدید روبه‌رو می‌شود. به همین دلیل میزان گرایش خانواده‌ها به فرزندآوری از نظر کمی و کیفی برای جامعه اهمیت فراوانی دارد.
- مطالعات نشان می‌دهند که جمعیت ایران ما به سوی سالمندی می‌رود. بر اساس نتایج تا سال ۱۴۳۰ جمعیت ایران به حدود ۱۰۱ میلیون نفر خواهد رسید و بعد از سال ۱۴۳۰، از یک ساختار کاملاً **جوان** به یک ساختار **سالخورده** تبدیل خواهد شد که ۲۲ درصد جمعیت را افراد بالای ۶۵ سال تشکیل می‌دهند.

نکته نهایی: اگر در کشوری جمعیت بالای ۶۵ سال بیش از ۱۰ درصد باشند، کشور «پیر» محسوب می‌شود.

• تبعات پدیده مسن شدن جمعیت:

- افزایش هزینه‌ها مخصوصاً هزینه بهداشت و درمان
- نبود اندازه کافی نیروی جوان در کشور برای ارائه خدمات و رفع نیازهای سالمندان
- فرزندان خانواده‌های تک‌فرزند ناچارند علاوه بر مسائل شخصی، به‌تنهایی تعهدات فرزند، حمایت عاطفی و رسیدگی به مسائل والدین را انجام دهند.

سوالات امتحانی

بخش اول

کنش اجتماعی چیست؟

الف درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

☒	☒
☒	☒
☒	☒
☒	☒
☒	☒
☒	☒
☒	☒
☒	☒

۱۰۱. با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی ما لزوماً به یک کنش اجتماعی تبدیل نمی‌شود.
۱۰۲. کنش‌ها هم مانند بسیاری از مفاهیم انواهی دارند. برخی کنش‌ها درونی و برخی بیرونی هستند.
۱۰۳. در کنش اجتماعی آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به خود، دیگران و ویژگی‌های شخصیتی افراد می‌باشد.
۱۰۴. کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی سایرین صورت نمی‌گیرد.
۱۰۵. وقتی فردی بدون حضور دیگران و در خلوت خودش به قوانینی احترام می‌گذارد، یک کنش اجتماعی انجام داده است.
۱۰۶. کنشی که در حضور دیگران باشد، تحت هر شرایطی کنش اجتماعی محسوب می‌شود.
۱۰۷. فردی که سر کلاس در ذهن خود در حال سرودن شعری درباره طبیعت زیبای بهار است، کنش اجتماعی انجام نداده است.
۱۰۸. کنش‌های ما تنها در ارتباط با دیگران صورت می‌گیرد و افعال ما در قبال خودمان، طبیعت و مآورای طبیعت کنش نیستند.

ب جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱۰۹. ما در پوشیدن لباس و در بسیاری از افعال و کارهایمان، _____ را در نظر می‌گیریم.
۱۱۰. در کنش‌های انسانی با در نظر گرفتن دیگران، کنش از نوع _____ تبدیل به اجتماعی می‌شود.
۱۱۱. کنش‌ها هم مانند بسیاری از مفاهیم و موضوعات این جهان، _____ دارند. برخی از آن‌ها فردی و برخی اجتماعی هستند.
۱۱۲. نوهی کنش که با توجه به دیگران انجام می‌شود، کنش _____ نام دارد.
۱۱۳. راننده‌ای که مقررات اجتماعی را رعایت می‌کند، به دیگران توجه دارد. به همین دلیل کنش او _____ است.
۱۱۴. کنشی که در حضور دیگران ولی بی‌توجه به آن‌ها صورت بگیرد، کنش اجتماعی _____.

ج گزینه درست را انتخاب کنید.

۱۱۵. کدام یک کنشی اجتماعی است؟

- ۱) تصور کردن اسب ☐ خوردن غذا در تنهایی ☐ ۳) پا دراز کردن در مهمانی ☐ ۴) بو کردن گل ☐

۱۱۶. چگونه یک کنش، اجتماعی می‌شود؟

- ۱) با ابراز آن ☐ ۲) با تعریف کردن آن ☐ ۳) با حضور یک تمدن ☐ ۴) با در نظر گرفتن دیگران ☐

هنجار اجتماعی

تعریف: شیوه انجام کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه است را هنجار اجتماعی می‌گویند؛ مثل رانندگی کردن، شیوه احوال‌پرسی، شیوه مطالعه کردن و...

نکته نهایی: هنجارها، باید‌ها و نباید‌های یک جامعه‌اند و از جنس رفتار و وسیله‌اند.

ارزش اجتماعی

تعریف: آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی که مورد توجه و پذیرش افراد جامعه هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند؛ مثل رعایت حقوق دیگران، عدالت، امنیت، آزادی و...

نکته نهایی: ۱ ارزش‌ها از جنس اهدافی هستند که افراد خواهان رسیدن به آن‌ها می‌باشند.
۲ اگر کنش اجتماعی نباشد، هنجارها شکل نمی‌گیرند و امکان تحقق ارزش‌های اجتماعی ممکن نمی‌شود.

مثال: فرض کنید فردی به تنهایی و با صدای دلخواه در مکانی مطالعه می‌کند. (کنش)
حالا اگر فرد دیگری وارد شود، مطالعه او به یک «کنش اجتماعی» تبدیل می‌شود و پای ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را به میان می‌آورد. او برای رعایت حقوق دیگری (تحقق یک ارزش) باید در حضور دیگران، آرام مطالعه کند. (پیدایش یک هنجار)

نکته نهایی: هنجارها و ارزش‌ها خودشان از طریق کنش‌های اجتماعی به وجود می‌آیند، اما بعد موجب می‌شوند که جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی هم به وجود بیایند، (ای بابا! به کنش ما رو به کجاها رسوند! 😞)
• جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی از طریق مکتب‌های «تعلیم و تربیت» یا «تشویق و تنبیه» ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل می‌کنند؛ مثلاً با جریمه کردن رانندگان متخلف، آن‌ها را مجبور به رعایت قوانین می‌کنند.

برونی‌سازی و درونی‌سازی

نکته نهایی: زمانی که کنش‌ها به واسطه پدیده‌های اجتماعی به وجود بیایند، درونی‌سازی اتفاق می‌افتد و زمانی که کنش‌ها، پدیده‌های اجتماعی را به وجود بیاورند، برون‌سازی رقم می‌خورد.
مثال: خلق اثر هنری و ساختمان‌سازی ← برون‌سازی
مطالعه کردن برای امتحان ← درونی‌سازی

از «من» تا «ها»

• به نظر شما از «من بودن» تا «ها شدن» چقدر فاصله است؟
• آموختید که کنش‌های ما انسان‌ها، آثار و پیامدهای فردی و اجتماعی دارند.
• ازدواج و تشکیل خانواده یکی از زمینه‌های پیوند میان انسان‌ها و گذر از «من» به «ها» است و یکی از پیامدهای ازدواج و تشکیل خانواده، **فرزندآوری** است.
• پیامدهای کنش افراد را می‌توان به فردی و اجتماعی نیز تقسیم‌بندی کرد و برای آن‌ها زمان نیز قائل شد.

پیامدهای:

فردی

اجتماعی

پیامدهای:

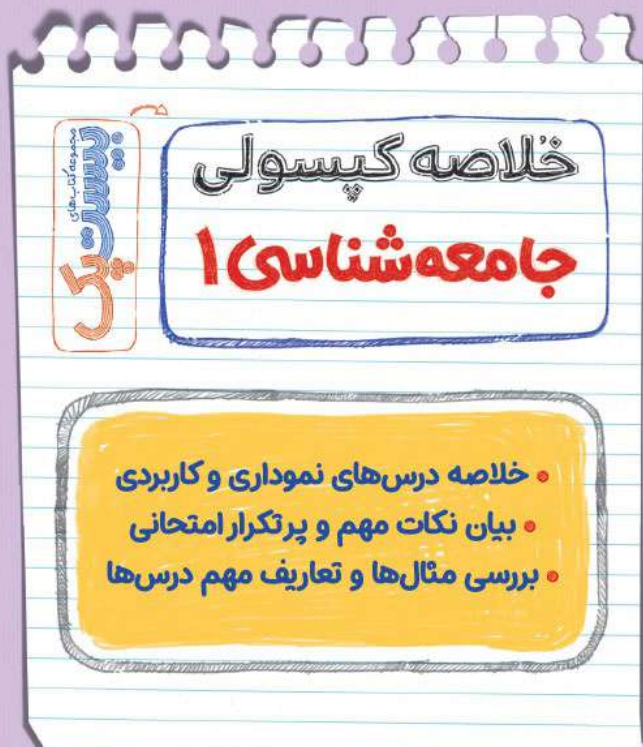
کوتاهمدت

میانمدت

بلانمدت

• از معایب خانواده‌های **تک‌فرزندی** می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- در این خانواده‌ها نوع ارتباط فرزند محدود به ارتباط با پدر و مادر است و ارتباط با هم‌پس و سالان خود را نمی‌آموزند.
- خانواده‌های تک‌فرزند، اغلب از فرزندان خود انتظار بالایی دارند.
- حمایت و پشتیبانی زیادی از فرزندان خود به عمل می‌آورند.
- کودکان این خانواده‌ها زودرنج و آسیب‌پذیر می‌شوند.

مهرماه

هومان

لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد سازگار است. جمهوری به معنی به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است. اسلامی نشان‌دهنده این است که فعالیت مردم و نهادها بر مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی اسلامی سازمان پیدا می‌کند. جمهوری اسلامی نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته.

درس شانزدهم

اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است.

راه‌های گسترش فرهنگ

شناختن (اندیشیدن)
پذیرفتن
عمل کردن

افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی ← گسترش فرهنگ و معنای آن
کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی ← محدود شدن فرهنگ و گستره آن

هدف اسلام

تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن ← برای تحقق این هدف، داشتن جمعیت مناسب ضروری است. ← اگر فرهنگ ۱ حق باشد ۲ افراد عاملان و حاملان معانی حق باشند ← افزایش جمعیت ضروری است.

سیاست‌های جمعیتی

تدابیر و راه‌حلهایی که نهاد سیاست برای حل مشکل جمعیت (کاهش یا افزایش) به کار می‌گیرد. سیاست کاهش جمعیت در ایران از سال ۱۳۴۵ (از حدود ۳/۸ به ۲/۷ درصد) و از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ (از حدود ۳/۹ به ۷/۳ درصد) اجرا شدند.

کنش اقتصادی

فعالیت‌های روزمره برای تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی / بخشی از کنش‌های اجتماعی

اقتصاد ایران

کشف نفت / سرمایه‌های حاصل از فروش نفت / که اگر به درستی استفاده نشود؛
۱ اقتصاد وابسته ایجاد می‌کند که رشد و افول آن به قیمت نفت وابسته است. ۲ درآمد هنگفت و بدون زحمت ۳ ایجاد تولید ملی ضعیف و شکننده که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است. ۴ کوشش برای فروش نفت و ایجاد رفاه به مدد نفت به جای رواج کسب و کار ۵ رفاه کوتاه‌مدت همراه با نوسانات زیاد ۶ سوء استفاده طمع‌ورزان بین‌المللی ۷ ایجاد ابزار فشار بر جامعه ۸ تأمین هزینه‌های آموزش و بهداشت به کمک درآمدهای نفتی
انواع تحریم‌های اقتصادی نفتی و مالی با همین رویکرد (ایجاد ابزار فشار بر جامعه) در کشور ما ایجاد شده است.

اقتصاد مقاومتی

الگویی از اقتصاد پیشرفته / مستقل / مستحکم
باور به تعالیم حیات‌بخش اسلام
اتکاء به ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی
حضور فعال و مؤثر در تعاملات جهانی

دولت ایران می‌کوشد با

منع خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی
حفظ اقتدار و عزت ملی
درون‌زایی در عین برون‌گرایی

مردمانسده داوری، کاظم صمدی، صدیقه
سیدان ملک، سید علی، عنوان و نام بنیداد
جامه‌شناسی (۱) پرسوال، مشخصات
نشان تهران، مهرماه، ۱۴۰۳، مشخصات
نظارت بر تولید محتوا، ۳۹۰۲۲ م.م.
۹۷۸-۶۰۰-۳۱۷-۸۵۲-۶ وضیعت فهرست
نویس: فیلی مختصر، یادداشت فهرست نویسی
کامل این اثر در نشانی
<http://opac.miba.ir>
فصل دسترسی است: شماره کتابشناسی ملی:
۵۸۱۳۶-۳

انتشارات مهرماه نو	ناشر
کاظم داوری، صدیقه صمدی، سید علی سیدان ملک	مؤلفین
علیرضا مختاری	همکار تألیف
مرکز تخصصی علوم انسانی هومان	نظارت بر تولید محتوا
محمدجواد حیدر	مشاور علمی واحد علوم انسانی
امیر محمدبیگی	مدیر تألیف
الهام قلعه‌قوند	مسئول ویراستاری
نگار کاتبی	ویراستار علمی
رویا غفاری، اشرف‌السادات کبیری	ویراستاران فنی
اول، ۱۴۰۴	نوبت چاپ
۱۰۰۰ نسخه	تیراژ
۹۷۸-۶۰۰-۳۱۷-۸۵۲-۶	شابک
قیمت بیست‌پیک (پرسوال + کاربرگ امتحانی + خلاصه کیسولی) ۲۱۰۰۰۰ تومان	
محمد یوسفی	مدیر تولید
محسن فرهادی	مدیر هنری
تایماز کاویانی	طراح جلد و گرافیک
سمانه توکلیان، الهه ابراهیمی	صفحه‌آرا
روشنک جوادی، عاطفه صفاری	اجرا

• برای دریافت آخرین
امتحان نهایی
این کد رو اسکن کن.

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۳ فروردین، کوچه مینا، پلاک ۳۴
دفتر مرکزی
واحد فروش
روابط عمومی
فروش اینترنتی و تلفنی
۰۲۱-۶۶۴۰۸۴۰۰
۰۲۱-۶۶۴۰۸۴۰۳
۰۲۱-۶۶۹۶۸۵۸۹
۰۲۱-۶۶۴۷۹۳۱۱

mehromah.ir

© کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات مهرماه نو می‌باشد. هر گونه
برداشت از مطالب این کتاب بدون مجوز کتبی از ناشر، ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

پاسخ سؤالات درس ۲

۷۰. گزینه «۴»: هر کنش باید ویژگی‌های مشخصی داشته باشد و هر کنش آثار و پیامدهایی دارد.
۷۱. گزینه «۳»: برخی از پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر یا سایر افراد وابسته است.
۷۲. گزینه «۲»: پیامد ارادی کنش احتمالی است، اما پیامد غیر ارادی حتمی است. پاکیزگی در اثر شست‌وشو، یک پیامد قطعی و غیرارادی محسوب می‌شود.
۷۳. الف ۳ ب ۱
۷۴. یعنی به اراده افراد انسانی وابسته است.
۷۵. پیامدهای ارادی خود کنش هستند و باید کنشگری آن را انجام دهد.
۷۶. به علت پیامدهای نامطلوبشان
۷۷. لازم نیست کنشگری آن‌ها را اراده کنند، یعنی قطعی هستند.
۷۸. یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود. اگر افراد آن را اراده کنند، انجام می‌شود و اگر نخواهند، انجام نمی‌گیرد.
۷۹. پاسخ دادن یا ندادن به سلام فرد، پیامد ارادی کنش است.
۸۰. اولاً به پرسش‌های آزمون پاسخ می‌دهد. ثانیاً استاد متناسب با تلاش او نمره می‌دهد.
۸۱. به علت پیامدهای نامطلوبشان از انجام آن‌ها خودداری می‌کنند.
۸۲. پیامدهای ارادی خود کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد: مثلاً پاسخ به سلام یک فرد باید توسط فرد مقابل اراده شود.
۸۳. همه پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی وابستگی ندارند. به همین دلیل به آن‌ها پیامدهای غیرارادی می‌گویند. این دسته از پیامدها کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند، بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند.
۸۴. در بسیاری از موقعیت‌ها آدمیان با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی، کنش خود را انجام می‌دهند.
۸۵. درست
۸۶. نادرست: پیامد غیرارادی کنش قطعی است و پیامد ارادی کنش احتمالی است.
۸۷. درست
۸۸. ارادی
۸۹. الف ۲ ب ۴ ج ۱
۹۰. الف ایجاد محبوبیت نزد دیگران / ب اطاعت کردن از دیگران / ج احترام متقابل دریافت کردن
۹۱. هر کنش آثار و پیامدهایی دارد.
۹۲. یعنی اراده خود کنشگر یا افراد دیگر
۹۳. برخی از پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی وابسته هستند. به همین دلیل به آن‌ها پیامد ارادی گفته می‌شود.
۹۴. این مطلب اشاره به آثار و پیامدهای کنش دارد که با توجه به آن فعالیت‌های خود را انجام می‌دهیم.
۹۵. ورزشکار حرفه‌ای شدن پیامد ارادی ورزش کردن است و سلامتی پیامد غیرارادی آن می‌باشد.
۹۶. برخی پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر یا سایر افراد وابسته است. به همین دلیل به آن‌ها پیامدهای ارادی می‌گویند.
۹۷. پیامدهای طبیعی کنش چون نتیجه غیرارادی آن هستند، نیاز به اراده کنشگری ندارند.
۹۸. پیامدهای غیرارادی کنش قطعی هستند، یعنی حتماً انجام می‌شوند، ولی پیامدهایی که به اراده انسان وابسته هستند، احتمالی‌اند، یعنی می‌توانند انجام شوند یا نه.
۹۹. پیامد غیرارادی با خشم حرف زدن، بالا رفتن ضربان قلب است و پیامد ارادی آن پاسخ طرف مقابل است که ممکن است بدهنی باشد یا صحبت آرام و... .
۱۰۰. برای مثال سیگار کشیدن پیامد غیرارادی از دست دادن سلامتی را دارد و پیامد ارادی آن از چشم دیگران افتادن است یا هر مثال درست دیگر.
۱۰۱. نادرست: با در نظر گرفتن دیگران، کنش‌ها به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود.
۱۰۲. درست
۱۰۳. نادرست: در کنش اجتماعی آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.
۱۰۴. درست
۱۰۵. درست
۱۰۶. نادرست: ممکن است فردی در حضور دیگران باشد، ولی توجهی به آن‌ها نداشته باشد. در این صورت کنش او اجتماعی نخواهد بود.
۱۰۷. درست
۱۰۸. نادرست: کنش‌ها تنها در برابر دیگران نیست و در برابر خود و خلقت هم افعال ما کنش هستند.
۱۰۹. دیگران
۱۱۰. فردی
۱۱۱. انواعی
۱۱۲. اجتماعی
۱۱۳. اجتماعی
۱۱۴. نیست
۱۱۵. گزینه «۳»: در کنش اجتماعی به دیگران توجه داریم. در سایر گزینه‌ها به‌صورت واضح این توجه مطرح نشده است.
۱۱۶. گزینه «۴»: با در نظر گرفتن دیگران، یک کنش اجتماعی می‌شود.
۱۱۷. گزینه «۲»: در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.
۱۱۸. گزینه «۳»: تنها این گزینه است که به‌صورت ذهنی نیست و یک کنش بیرونی محسوب می‌شود.
۱۱۹. الف ۲ ب ۱
۱۲۰. با در نظر گرفتن دیگران
۱۲۱. فردی - اجتماعی - درونی - بیرونی
۱۲۲. کنش اجتماعی نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود.
۱۲۳. تخیل و تفکر
۱۲۴. کنش اجتماعی نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود؛ مثلاً رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی یک کنش اجتماعی است.
۱۲۵. در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران، اعمال و ویژگی‌های آن‌هاست.
۱۲۶. کنش اجتماعی لزوماً در حضور فیزیکی دیگران انجام نمی‌گیرد. در کنش اجتماعی توجه به دیگران اهمیت دارد. ممکن است جایی تنها خودمان باشیم، اما به دیگران هنگام انجام کاری توجه داشته باشیم.
۱۲۷. خیر، مانند فردی که در کلاس حضور دارد، ولی بدون توجه به اطرافیان رودخانه‌ای خروشان را در ذهن خود تصور می‌کند.
۱۲۸. درست (این سؤال از قسمت «نمونه بیاورید» طرح شده است.)
۱۲۹. آگاهی - اراده
۱۳۰. کنش اجتماعی
۱۳۱. نمی‌شوند (این سؤال از قسمت «نمونه بیاورید» طرح شده است.)
۱۳۲. دیگران

درس دوم: پدیده‌های اجتماعی

۱۲	درسنامه
۱۴	سؤالات امتحانی
۹۹	پاسخنامه

درس چهارم: اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی

۲۳	درسنامه
۲۵	سؤالات امتحانی
۱۰۲	پاسخنامه

درس ششم: پیامدهای جهان اجتماعی

۳۵	درسنامه
۳۷	سؤالات امتحانی
۱۰۵	پاسخنامه

درس هشتم: هویت

۴۸	درسنامه
۵۰	سؤالات امتحانی
۱۰۹	پاسخنامه

درس دهم: تغییرات هویت اجتماعی

۵۸	درسنامه
۵۹	سؤالات امتحانی
۱۱۲	پاسخنامه

درس دوازدهم: تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل بیرونی)

۶۹	درسنامه
۷۰	سؤالات امتحانی
۱۱۶	پاسخنامه

درس چهاردهم: هویت ایرانی (۲)

۸۰	درسنامه
۸۱	سؤالات امتحانی
۱۱۹	پاسخنامه

درس شانزدهم: هویت ایرانی (۴)

۹۱	درسنامه
۹۳	سؤالات امتحانی
۱۲۲	پاسخنامه

درس اول: کنش‌های ما

۶	درسنامه
۸	سؤالات امتحانی
۹۸	پاسخنامه

درس سوم: جهان اجتماعی

۱۸	درسنامه
۱۹	سؤالات امتحانی
۱۰۱	پاسخنامه

درس پنجم: جهان‌های اجتماعی

۲۹	درسنامه
۳۱	سؤالات امتحانی
۱۰۴	پاسخنامه

درس هفتم: ارزیابی جهان‌های اجتماعی

۴۲	درسنامه
۴۳	سؤالات امتحانی
۱۰۷	پاسخنامه

درس نهم: بازتولید هویت اجتماعی

۵۳	درسنامه
۵۴	سؤالات امتحانی
۱۱۱	پاسخنامه

درس یازدهم: تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)

۶۳	درسنامه
۶۵	سؤالات امتحانی
۱۱۴	پاسخنامه

درس سیزدهم: هویت ایرانی (۱)

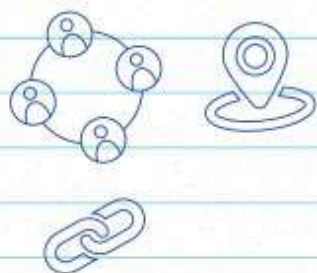

۷۴	درسنامه
۷۶	سؤالات امتحانی
۱۱۷	پاسخنامه

درس پانزدهم: هویت ایرانی (۳)

۸۳	درسنامه
۸۷	سؤالات امتحانی
۱۲۰	پاسخنامه

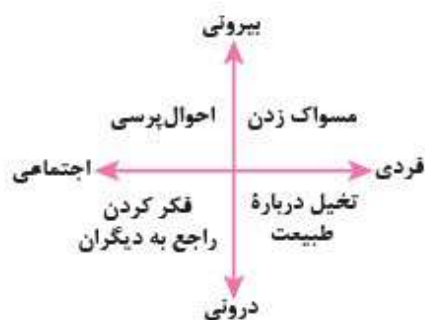
درس دوم

پدیده‌های اجتماعی

مشاوره: توی درس قبل یاد گرفتیم که کنش چیه و کنشگر کیه. حالا توی این درس قراره بریم سراغ انواع کنش و اون چیزی که ما انسان‌ها به وجودش میاریم. یعنی پدیده‌های اجتماعی. البته خواست به کلیه واژه‌هایی مثل هنجار اجتماعی، ارزش اجتماعی و کنترل اجتماعی هم باشه. این درس ۲/۵ نمره تو ترم اول و حدود ۱ نمره تو ترم دوم داره!

کنش اجتماعی چیست؟

- تعریف:** کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود که آگاهی و اراده کنشگر، ناظر بر دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.
- کنش اجتماعی تنها در حضور دیگران صورت نمی‌گیرد، یعنی ممکن است گاهی دیگران نباشند، اما ما کنش اجتماعی انجام دهیم: مثل رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و زمانی که راننده دیگری در خیابان‌ها نیست.
 - «هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگرست»
 - انواع کنش:
 - **درونی:** مانند تفکر و خیال ← غیرقابل مشاهده
 - **بیرونی:** مانند راه رفتن، نشستن، خوردن و آشامیدن ← قابل مشاهده
 - **فردی:** مثل استحمام کردن و گوش دادن به موسیقی ← بدون توجه به دیگران
 - **اجتماعی:** مثل صحبت کردن و رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی ← با توجه به دیگران
 - به نمودار زیر دقت کنید:

- کنش‌های ما در ارتباط با خودمان، خلقت و خداوند متعال صورت می‌گیرند.

نکته‌هایی: انواع کنش‌ها از یکدیگر اثر می‌پذیرند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند و متناسب می‌شوند، ولی هویت هیچ‌کدام از دست نمی‌رود.

پدیده‌های اجتماعی

- تعریف:** به کنش اجتماعی و پیامدهای آن «پدیده‌های اجتماعی» می‌گویند.
- مثال:** بانک، مسجد، مدرسه، پلیس، خانواده و... که پدیده‌های اجتماعی هستند.
- کنش اجتماعی + پیامدهای آن = پدیده اجتماعی

نکته‌هایی: ۱) کنش اجتماعی خردترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای کنش اجتماعی هستند.

۲) پدیده‌های اجتماعی به مرور مستقل می‌شوند و ما فکر می‌کنیم که خودبه‌خود اتفاق می‌افتند، در حالی که پدیده‌های اجتماعی همیشه به اراده و آگاهی انسان‌ها وابسته‌اند.

۱۴۲. پدیده اجتماعی عبارت است از کنش اجتماعی و پیامدهای آن.

۱۴۳. کنش اجتماعی، بزرگ‌ترین پدیده اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن می‌باشند.

۱۴۴. هنجار اجتماعی شیوه مطلوب و خواستنی اعضای جامعه است که نسبت به آن گرایش و تمایل دارند.

۱۴۵. شرط تحقق هنجارها و ارزش‌های اجتماعی، وجود کنش اجتماعی است و در صورت نبود کنش اجتماعی، هیچ‌یک از هنجارها و ارزش‌های اجتماعی پدید نمی‌آیند.

۱۴۶. ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

۱۴۷. ارزش‌ها از جنس هدف و وسیله‌اند و هنجارها از جنس روش و مقصود رسیدن به ارزش‌ها.

۱۴۸. ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، پدیده‌های تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه را ضروری می‌سازند تا از طریق جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.

۱۴۹. تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها منوط به عمل کردن به آن‌ها می‌باشد.

۱۵۰. پدیده‌های اجتماعی در ارتباط انسان‌ها با هم شکل گرفته‌اند و معنادارند، زیرا افراد با آگاهی، هدف و اراده عمل می‌کنند.

۱۵۱. پدیده‌های اجتماعی استقلالی از خود ندارند و نمی‌توانند برای انسان محدودیتی ایجاد کنند.

ب. جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱۵۲. به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، می‌گویند.

۱۵۳. کنش اجتماعی ترین پدیده اجتماعی و سایر پدیده‌ها آثار و پیامدهای آن می‌باشند.

۱۵۴. برای تحقق یک ارزش، یک پدید می‌آید.

۱۵۵. شیوه انجام کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است، نام دارد.

۱۵۶. ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های و هستند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها دارند.

۱۵۷. اگر نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از مانند امنیت، آزادی و عدالت محقق نمی‌شوند.

۱۵۸. ارزش‌ها از جنس و هستند و هنجارهای اجتماعی از جنس وسیله و روش رسیدن به هستند.

۱۵۹. پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و و هایی را برای کنش‌ها ایجاد می‌کنند.

ج. گزینه درست را انتخاب کنید.

۱۶۰. کدام یک مربوط به تعریف هنجار اجتماعی نیست؟

☐ (۲) مورد پذیرش

☐ (۱) شیوه

☐ (۴) افراد جامعه

☐ (۳) مطلوب و خواستنی

۱۶۱. کدام گزینه شرط تحقق ارزش و هنجار اجتماعی است؟

☐ (۲) خردترین پدیده اجتماعی

☐ (۱) شیوه‌های مورد قبول

☐ (۴) پدیده‌های اجتماعی

☐ (۳) کنش‌های فردی

۱۶۲. کدام یک مربوط به ارزش‌ها یا هنجارهای اجتماعی نیست؟

☐ (۴) کنش فردی

☐ (۳) جامعه‌پذیری

☐ (۲) وسیله

☐ (۱) مقصود

۱۶۳. کدام یک از ویژگی‌های پدیده‌های اجتماعی و انسانی نیست؟

☐ (۴) معناداری

☐ (۳) ارادی بودن

☐ (۲) مخلوق بودن

☐ (۱) طبیعی بودن

د. وصل کنید.

۱۶۴. مفاهیم داده‌شده را به عبارات مرتبط وصل کنید.

• (۱) ضروری‌سازی جامعه‌پذیری

• الف) استمرار ارزش‌ها و هنجارها

• (۲) خردترین پدیده اجتماعی

• ب) ارزش‌ها و هنجارها

• (۳) عمل افراد

• ج) کنش اجتماعی

جامعه‌شناسی ۱

کاربردی امتحان

از خودت امتحان بگیر!

مجموعه کتاب‌های
بیست‌پیک

۲۱ امتحان شامل:

۱۵ امتحان درس به درس در سطح سؤالات

۵ امتحان شبیه‌ساز نهایی نوبت اول و دوم

۱ امتحان نهایی اخیر

• پاسخ‌نامه تشریحی به همراه ریزبارم و نکات آموزشی و مشاوره‌ای

مهرماه هومان

قیمت بسته بیست‌پیک:

۲۱۰۰۰۰ تومان

9 786003 178526

مجموعه کتاب های
پیست پک

پرسوال

جامعه شناسی ۱

کازم داوری، صدیقه صمدی، سیدعلی سیدان ملک

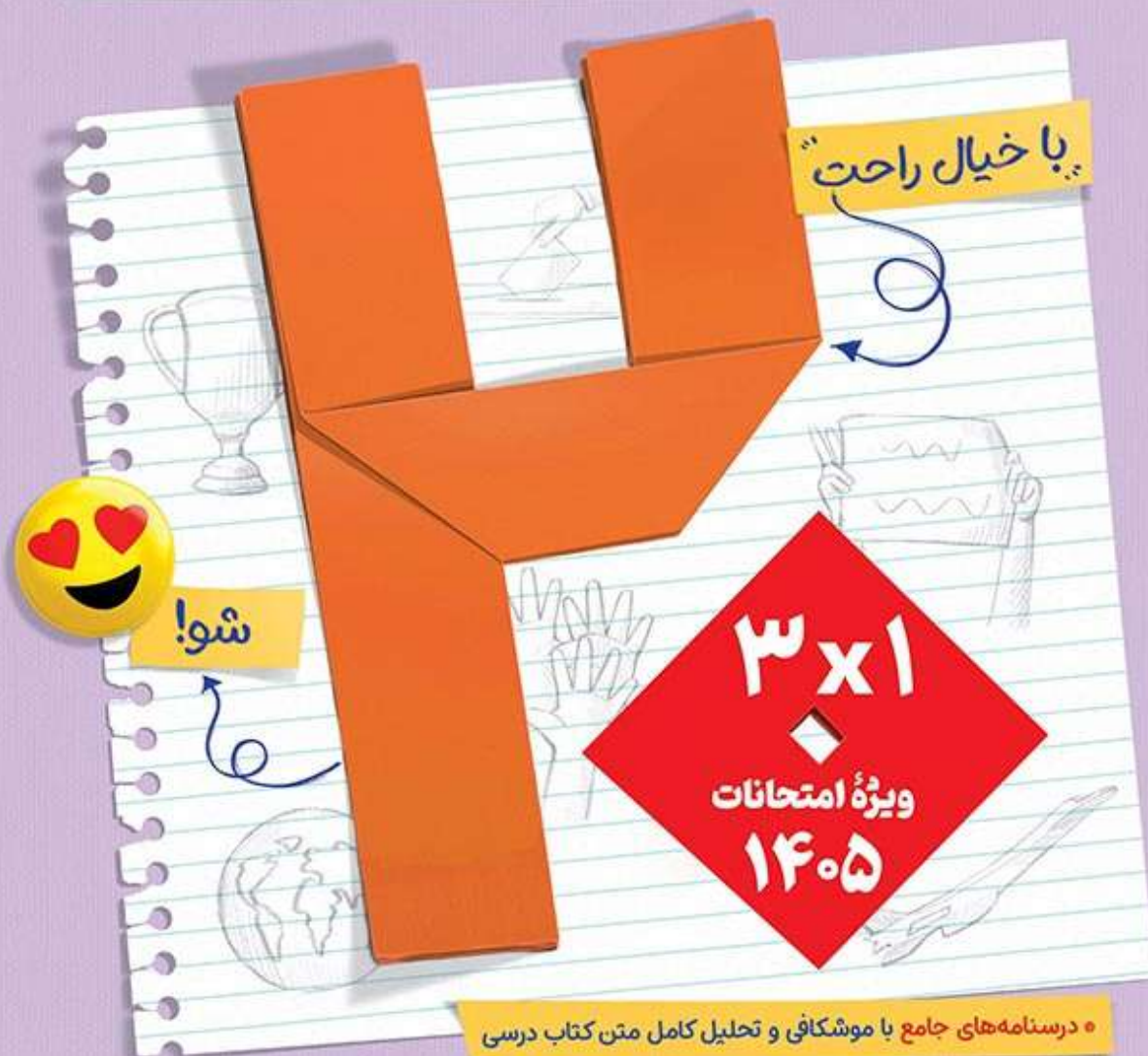

مهروماه

هومان

مرکز تخصصی عمران

• درسنامه های جامع با موشکافی و تحلیل کامل متن کتاب درسی

• بیش از ۲۴۲۰ سؤال متنوع امتحانی

خلاصه کیسولی

۲۱ کاربرگ امتحانی +

